

Till arbetspensionsanstalterna

**ÄNDRING AV LAGEN OM PENSION FÖR KOMMUNALA TJÄNSTEINNEHAVARE OCH
ARBETSTAGARE**

Regeringen har avlåtit en proposition till riksdagen med förslag till ändring av 1 och 12 §§ lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (RP 116/90).

Andra av kommunernas aktiebolag än sådana som upprätthåller elektriska anläggningar kan om de så önskar ansluta sig som medlemssamfund till pensionsanstalten. För att alla kommunala aktiebolag skall vara i en likvärdig ställning i fråga om valet av pensionsskydd föreslås att den begränsning som gäller rätten för aktiebolag som upprätthåller elektriska anläggningar att bli medlemssamfund i pensionsanstalten slopas i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare.

Det föreslås dessutom att till lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare fogas ett stadgande enligt vilket pensionsanstalten i enskilda fall skall vara skyldig att för utmätning av pension lämna utmätningmyndigheten uppgifter om pensionsbetalningen.

Avsikten är att lagändringen skall träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Seppo Pietiläinen

Pentti Koivistoinen

BILAGA

Regeringens proposition 116/90

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 1 och 12 §§ lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att den begränsning som förhindrar aktiebolag som upprätthåller elektrisk anläggning att ansluta sig som medlemssamfund till pensionsanstalten slopas i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare.

Det föreslås dessutom att till lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och ar-

betstagare fogas ett stadgande enligt vilket pensionsanstalten i enskilda fall skall vara skyldig att för utmätning av pension lämna utmätningensmyndigheten uppgifter om pensionsbetalningen.

Avsikten är att lagändringen skall träda i kraft så snart den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Förhållandet mellan aktiebolag som upprätthåller elektrisk anläggning och det kommunala pensionssystemet

Enligt 1 § 4 mom. lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (40/85) tillämpas lagen på arbetstagare vid aktiebolag vilkas samtliga aktier ägs av kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssamfund, om aktierna enligt aktiebolagets bolagsordning får överlätas endast till kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssamfund, och aktiebolaget på det sätt som nämns i reglementet för pensionsanstalten har anslutit sig som medlemssamfund till pensionsanstalten. Lagen tillämpas dock inte på sådana aktiebolag som avses i ellagen (319/79) och som upprätthåller elektrisk anläggning.

Ett stadgande om möjligheten för aktiebolag att ansluta sig som medlemssamfund till pensionsanstalten fogades till lagen i början av

februari 1985. Då lämnades de aktiebolag som bedriver verksamhet med elektriska anläggningar utanför det kommunala pensionsskyddet. I motiveringen nämndes att ordnandet av pensionsskydd för sådana aktiebolag i enlighet med lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare kan inverka ogynnsamt då det gäller att ordna lånefinansiering.

Lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare ändrades i mars 1987 genom en lag (260/87) så, att det blev möjligt att i pensionsanstalten grunda en pensionsansvarsfond. Enligt stadgandena i lagens 6 a § placeras pensionsansvarsfondens medel på ett säkert och inkomstbringande sätt. I fråga om investeringen prioriteras produktiva objekt samt objekt som främjar produktions- och näringsverksamheten. Lån kan, på det sätt som fastställs närmare i den allmänna investeringsplanen, av särskilda skäl beviljas även för objekt som är nödvändiga med tanke på skötseln av medlemssamfundens lagstadgade upp-

gifter eller för objekt som annars är nödvändiga.

Eftersom pensionsanstalten numera även har möjlighet att ge lån för objekt som främjar produktions- och näringsverksamheten samt medlemssamfundens verksamhet, finns det inte längre några skäl att med hänvisning till finansieringsarrangemangen lämna aktiebolag som upprätthåller elektriska anläggningar utanför det kommunala pensionsskyddet.

Kommunala verk ombildas som bäst till bolag. Man har ansett att vissa uppgifter kan skötas på ett mera ändamålsenligt sätt inom ramen för privaträttsliga bolagsformer. Andra av kommunernas aktiebolag än sådana som upprätthåller elektriska anläggningar kan om de så önskar ansluta sig som medlemssamfund till pensionsanstalten. Före utgången av 1988 hade 54 kommunala aktiebolag anslutit sig som medlemssamfund till kommunernas pensionsförsäkring. Dessa aktiebolag hade sammanlagt 1 351 arbetstagare. De kommunala elverken beräknas ha i allt cirka 6 000 arbetstagare.

När ett kommunalt elverk omvandlas till ett elverksaktiebolag får det för närvarande, jämfört med andra kommunala aktiebolag, en särskild ställning vad gäller pensionsskyddet. Ett elverksaktiebolag skall försäkra sina arbetstagare enligt lagen om pension för arbetstagare (395/61). Det har inte möjligheter att erbjuda sina arbetstagare samma pensionsförmåner som tidigare. Pensionsskyddet i enlighet med lagen om pension för arbetstagare är svagare än det kommunala pensionsskyddet.

De cirka 50 elverksaktiebolag som kommunerna äger, har, liksom andra kommunala aktiebolag, i allmänhet förbundet sig att i tillämpliga delar iaktta de kommunala kollektivavtalen. Löne- och pensionssystemet bildar en helhet vars utvecklande underlättas väsentligt av löne- och pensionsförmåner som utvecklas enhetligt. De kommunala elverksaktiebolagen är i en särskild ställning i jämförelse med andra aktiebolag.

1.2. Lämnande av uppgifter med stöd av lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

Enligt 12 a § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare får förtroendevalda, tjänsteinnehavare och arbetsta-

gare vid pensionsanstalten vid hot om straff inte uppge vad de, då de skött i lag stadgade uppgifter, fått veta om någon annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd. I 40 kap. 5 § (792/89) strafflagen ingår sedan ingången av år 1990 ett stadgande om straff för brott mot tystnadsplikten.

Genom en ändring som trätt i kraft vid ingången av år 1990 (939/88) har förbudet mot att mäta ut arbetspensioner upphävts. När det nu är möjligt att mäta ut pensioner behöver utsökningsmyndigheterna uppgifter om pensionerna från pensionsanstalten.

I 4 kap. 18 e § 3 mom. utsökningslagen stadgas om arbetsgivarens och myndigheternas skyldighet att lämna uppgifter. Enligt lagrummet bör dessa, om inte annat stadgas, ge de uppgifter till utmättningsman som behövs för utmätning av lön. Enligt 4 kap. 7 § 1 mom. i utsökningslagen som ändrades vid ingången av år 1990 tillämpas de stadganden i kapitlet som gäller lön även på pension. Eftersom 12 a § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare innehåller ett uttryckligt stadgande om tystnadsplikt vad gäller människors ekonomiska ställning, är det för tydlighetens skull ändamålsenligt att till lagen foga ett entydigt stadgande om i vilken omfattning pensionsanstalten är skyldig att lämna uppgifter till utsökningsmyndigheten.

2. De föreslagna ändringarna

2.1. Rätt för elverksaktiebolag att bli medlemssamfund i pensionsanstalten

För att elverksaktiebolag i fråga om valet av pensionsskydd skall få samma ställning som andra kommunala aktiebolag föreslås att den begränsning som gäller rätten för aktiebolag som upprätthåller elverk att bli medlemssamfund i pensionsanstalten slopas i lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. Avsikten är att på aktiebolag som upprätthåller elektriska anläggningar skall tillämpas samma stadganden som på andra kommunala aktiebolag.

2.2. Lämnande av uppgifter till utsökningsmyndighet

För att klarlägga förhållandet mellan tystnadsplikten och utsökningsmyndighetens behov av att få uppgifter om de pensioner som betalas föreslås att ett nytt 3 mom. fogas till 12 § lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare, i vilket det stadgas om lämnandet av uppgifter till utsökningsmyndighet.

Avsikten med ändringen är att tillåta att uppgifter om enskilda pensionstagare lämnas till utsökningsmyndigheten för verkställande av utsökning. Avsikten är att skyldigheten att lämna uppgifter endast skall gälla beloppet av pensionen som pensionsanstalten betalar.

3. Propositionens verkningar

Förslaget att slopa av den begränsning som för elverksaktiebolags del innebär att de inte kan bli medlemssamfund i pensionsanstalten ger alla kommunala aktiebolag en likvärdig ställning vad gäller valet av pensionskydd.

Tillägget som gäller utgivande av uppgifter till utmätningsmyndighet klargör den rätt som tjänsteinnehavare och arbetstagare vid pensionsanstalten har att till utsökningsmyndigheten lämna uppgifter om enskilda pensionstagares ekonomiska ställning.

Ändringarna inverkar inte på pensionskostnaderna.

DETALJMOTIVERING

1. Lag förslaget

1 §. Det föreslås att i 1 § 4 mom. lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare den begränsning som gäller rätten för aktiebolag som upprätthåller elektriska anläggningar att ansluta sig som medlemssamfund till pensionsanstalten slopas. Enligt förslaget skall ett elverksaktiebolag på samma villkor som andra kommunala aktiebolag ha möjlighet att ansluta sig som medlemssamfund till pensionsanstalten.

Av ett aktiebolag som upprätthåller en elektrisk anläggning förutsätts att kommuner, kommunalförbund eller samfund som anslutit sig som medlemssamfund i pensionsanstalten äger 100 procent av bolagets aktiestock. I bolagsordningen skall finnas en bestämmelse om att det inte är möjligt att överlåta aktier till andra än pensionsanstaltens medlemssamfund. Avsikten är att det för aktiebolag som upprätthåller elektriska anläggningar, liksom för andra

aktiebolag, skall vara frivilligt att ansluta sig som medlemssamfund. I reglementet för pensionsanstalten ingår närmare bestämmelser som gäller anslutandet.

12 §. Det föreslås att till lagens 12 § fogas ett nytt 3 mom. i vilket stadgas om utsökningsmyndighetens rätt att få uppgifter om beloppet av det pensionsbelopp som betalas till en enskild pensionstagare. Avsikten är att pensionsanstalten skall vara skyldig att på begäran av utsökningsmyndigheten meddela det pensionsbelopp som har betalats.

2. Ikraftträdande

Lagförslaget föreslås träda i kraft så snart det har antagits och blivit stadfast.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

L a g**om ändring av 1 och 12 §§ lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 § 4 mom. lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64), sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 januari 1985 (40/85), samt fogas till 12 §, sådan den lyder ändrad genom lagar av den 7 juli 1970 och den 3 februari 1989 (467/70 och 110/89), ett nytt 3 mom. som följer:

1 §

 Denna lag tillämpas även på pensionsanstaltens tjänsteinnehavare och arbetstagare, varvid beträffande pensionsanstalten i tillämpliga delar gäller vad som stadgas om medlemssamfund, samt på arbetstagare i en sådan förening vars medlemmar enbart består av kommuner, kommunalförbund och av dem bildade föreningar, och vilken på det sätt som fastställs i reglementet för pensionsanstalten har anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. Denna lag tillämpas även på arbetstagare vid ett sådant aktiebolag vars samtliga aktier ägs av kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar, om aktierna enligt aktiebolagets bo-

lagsordning får överlätas endast till kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar, och aktiebolaget på det sätt som bestäms i reglementet för pensionsanstalten har anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten.

12 §

 Pensionsanstalten skall på begäran av behörig myndighet för utsökning meddela det pensionsbelopp som den betalar samt de uppgifter som den har om övriga anstalter som betalar utkomstförmåner till pensionstagaren.

 Denna lag träder i kraft den
 199 .

Helsingfors den 7 september 1990

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Inrikesminister *Jarmo Rantanen*

Lag

om ändring av 1 och 12 §§ lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 1 § 4 mom. lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/64), sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 januari 1985 (40/85), samt fogas till 12 §, sådan den lyder ändrad genom lagen av den 7 juli 1970 och den 3 februari 1989 (467/70 och 110/89), ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lag

1 §

Denna lag tillämpas även på pensionsanstaltens tjänsteinnehavare och arbetstagare, varvid beträffande pensionsanstalten i tillämpliga delar gäller vad som är stadgat om medlemssamfund, samt på arbetstagare i sådan förening vars medlemmar enbart består av kommuner, kommunalförbund och av dem bildade föreningar, och vilken på det sätt som fastställts i reglementet för pensionsanstalten anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. Denna lag tillämpas även på arbetstagare vid sådant aktiebolag vars samtliga aktier ägs av kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar, om aktierna enligt aktiebolagets bolagsordning får överlätas endast till kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar, och aktiebolaget på det sätt som bestämts i reglementet för pensionsanstalten har anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. *Lagen tillämpas dock inte på sådant i ellagen av den 16 mars 1979 (319/79) åsyftat aktiebolag som upprätthåller elektrisk anläggning.*

Föreslagen lydelse

1 §

Denna lag tillämpas även på pensionsanstaltens tjänsteinnehavare och arbetstagare, varvid beträffande pensionsanstalten i tillämpliga delar gäller vad som *stadgas* om medlemssamfund, samt på arbetstagare i *en* sådan förening vars medlemmar enbart består av kommuner, kommunalförbund och av dem bildade föreningar, och vilken på det sätt som *fastställs* i reglementet för pensionsanstalten *har* anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten. Denna lag tillämpas även på arbetstagare vid *ett* sådant aktiebolag vars samtliga aktier ägs av kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar, om aktierna enligt aktiebolagets bolagsordning får överlätas endast till kommuner, kommunalförbund eller pensionsanstaltens medlemssammanslutningar, och aktiebolaget på det sätt som *bestäms* i reglementet för pensionsanstalten har anslutit sig som medlemssammanslutning till pensionsanstalten.

12 §

Pensionsanstalten skall på begäran av behörig myndighet för utsökning meddela det pensionsbelopp som den betalar samt de uppgifter som den har om övriga anstalter som betalar utkomstförmåner till pensionstagaren.

Denna lag träder i kraft den
199 .